

PROGRAMA

- **BENVINGUDA**
A càrrec de Ma Alba Grauvilardell
- **BALL DE BARONS**
A càrrec de la Colla Gegantera de Sant Vicenç de Castellet
- **BREU PRESENTACIÓ HISTÒRICA**
- **SARDANA**
- **ESTRUCTURA DE LA FESTA**
A càrrec del mestre danser des de 1998 LLuís Oliveras
- **CONCERT DE COBLA**
Amb la Cobla Ciutat de Terrassa
- **FINAL DE FESTA**
- **SORTIDA ESGLAONADA DEL RECINTE**

SABIES QUE...

Les Gitanes de Sant Vicenç de Castellet

El Ball de Gitanes de Sant Vicenç de Castellet, a la comarca del Bages, és una Festa Declarada d'Interès Local amb més de 110 anys d'història, i que uneix tot un poble al voltant d'una dansa i d'una plaça. Normalment, se celebra el diumenge de la Segona Pasqua a la Plaça de l'Ajuntament, on més de 300 balladors i balladores distribuïts en diferents colles es reuneixen per ballar i gaudir de les peces musicals interpretades per la cobla, fent vibrar tot el públic assistent, envoltat dels colors i la brillantor de la plaça engalanada per a l'ocasió. Des del mes de març de l'any 2019, el Ball de Gitanes de Sant Vicenç s'incorpora al Catàleg de Patrimoni Festiu de Catalunya.

Gitanes

SANT VICENÇ DE CASTELLET
30 ANYS DES DE 1992

22 de maig de 2021

21.30h PATI DE L'ESCOLA SANT VICENÇ
CONCERT DE GITANES
amb la Cobla
Ciutat de Terrassa

FESTA D'INTERÈS LOCAL

Tasta el pastís de les Gitanes, el trobaràs a CAN POSTRES

ORGANITZA:
Ass. Balladors de Gitanes

COL-LABORA:
Associació Musical Castellet
Colla de Geganters de Sant Vicenç
Esbart Dansaire Santvicentí

Comparteix fotos al teu instagram mencionant @lesgitanesdesvc amb l'etiqueta #lesgitanesdesvc21

ESTRUCTURA DE LA FESTA

El desenvolupament del **Ball de Gitanes** és complex i conté elements ben diversos.

Assaigs

Aproximadament un mes abans del dia de la festa, per la Segona Pasqua, comencen els assaigs a càrrec del mestre danser. Un cop a la setmana es reuneixen totes les colles i els seus membres per refrescar tots els passos, entrades, sortides,...

Vestuari

Cada colla prepara el seu vestuari i hi fa modificacions, si ho creu oportú. El vestuari bàsic de les noies consta de faldilla, brusa, mantó acompanyat d'espardenyes de vetes. El vestuari bàsic del noi consta de pantaló, camisa i faixa acompanyat d'espardenyes de vetes. La col·locació del mantó, els colors i els petits detalls, així com l'estendard, identifiquen clarament les diferents colles participants.

Cercavila de les colles

La diada festiva comença quan tots els dansaires es reuneixen davant de l'església del poble al punt del migdia. Un cop totes les colles estan a punt, es fan les fotografies de rigor i comença la cercavila per alguns carrers del poble fins a arribar a la plaça de l'Ajuntament, engalanada per a l'ocasió i pelna de gom a gom. Els grallers i els Geganters els acompanyen donant un caire festiu i els Barons de Castellet, el Marià i la Paula, presideixen la comitiva.

Entrada dels Gegants i Vals dels Barons

L'entrada a la plaça dels Barons de Castellet, en Marià i la Paula, representats en forma de gegant, juntament amb la Colla de Grallers i Geganters, donen el tret de sortida a la Ballada Popular de Gitanes.

En Marià Alegre d'Aparici i Amat i la Paula de Duran i Cerdà, els Barons de Castellet, tenen un ball propi, el Vals de Castellet o e Vals dels Barons. Va ser creat l'any 1990 i estrenat el mes de maig d'aquell mateix any a la plaça de l'Ajuntament, coincidint amb el canvi de vestits. Un minué-valset compost pel músic integrant de la Colla de Geganters Joan Penas i Casajoana, amb coreografia de Joan Manel Miquel. Es tracta d'un ball solemne i de gran elegància que els barons es reserven per a les dates més significatives, la trobada de gegants de Sant Vicenç, l'Aplec de Castellet i el Ball Popular de Gitanes.

El Ball de Gitanes

El ball comença pròpiament quan la cobla entona els primers compassos de la música del Ball de Caldes.

Ball de Caldes

Antigament, la Colla d'Antics Dansaires, formada per les persones que varen fundar l'Esbart en la seva primera època (1948-1951), i la Colla d'Ex-Dansaires de l'Esbart, formada per alguns dels dansaires que ballaven a l'Esbart en el moment en que es va recuperar el ball (1989), eren els encarregats de fer entrada a la plaça amb el Ball de Caldes. Actualment, també entre a plaça la Colla dels Antics i els Ex-Dansaires de l'Esbart, però els components són d'una altra fornada.

Galop d'entrada

Un cop finalitza el Ball de Caldes, la resta de colles participants van entrant d'una en una a la plaça de l'Ajuntament a ritme del galop d'entrada i es fa la seva presentació a tot el públic assistent.

Nomenament de la núvia

Ja finalitzada l'entrada de totes les colles a la plaça i formant una gran rotllana, es procedeix a fer el sorteig de la núvia de l'any següent entre totes les noies que participen a la ballada d'aquell any. Conegut el nom, la núvia actual, li traspasa el mantó de la núvia a la nomenada i se li fa lliurament d'una toia. La núvia sortint rep el ram a la nomenada i se li fa lliurament d'una toia. La núvia sortint rep el ram de la geganta, la Paula.

Galop de coronació

Les colles es tornen a posar en marxa i es col·loquen cada una al seu lloc a la plaça on es desenvoluparà el ball. El galop és encapçalat per la nova núvia i la seva parella. Del galop de coronació cal destacar els ponts que fan tots els participants a la festa.

Els entremesos

El xotis

Les catxutxes

Les contradanses

La Jota

El Vals-jota

Una vegada les colles estan col·locades al seu lloc es comença ballant el xotis, seguidament les catxutxes, les contradanses, la jota i el vals-jota. Es fa un petit moment de pausa entre ball i ball per facilitar l'entrada i la sortida dels dansaires que no ballin tots els balls. També entre les contradanses i la jota, es fa el que s'anomena "L'hora del pinso", on els balladors aprofiten per fer un glop i descansar una mica, ja que s'acosta el punt final i el punt de màxim esplendor de la ballada. Al llarg dels anys s'han anat introduint algunes novetats als balls. La més remarcable és el fet que dins del ball de les contranses, tots els participants realitzen, simultàniament, una figura d'estrella que va girant durant uns compassos al voltant del centre de la plaça i des del 2014, el xotis té una tercera part on els balladors ballen només al compàs de les castanyoles, sense la música de la cobla i és el conegut com el "xotis mut".

Galop final

Els balladors de les diferents colles conviden a familiars i amics a participar en el galop final, en què una autèntica marea de gent s'aplega per acomiadar la ballada.

Ballada popular del Vals dels Barons

Tots els participants i tots els espectadors que vulguin participar es col·loquen aparellats, al voltant de la plaça. Seguint les indicacions dels gegants Marià i Paula es procedeix a ballar el Vals dels Barons.

Sardana

Per clausurar la ballada, tots els balladors i tot el públic assistent fan una rotllana al voltant de tota la plaça de l'Ajuntament i es balla la sardana "100 galops per Sant Vicenç" de Jordi Molina i Membrives, estrenada el mes de juny del 2007 en el marc dels actes del Centenari de les primeres Gitanes de Sant Vicenç de Castellet.